

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ለባልደረቦቻቸው የሰጡት የምስክርነት ቃል፤

የበላይነታቸው ማብራሪያና ከሱም የምንቀስመው ትምህርት።

ምስጋና ሁሉ በተከበረው መጻሕፍት

{وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ}

ለአለው ለአለማቱ ጌታ የረገጣው። ትርጉሙም (ከስደተኞቹና ከረዳቶቹም ሲሆኑ የመጀመሪያዎቹ ቀዳሚዎች ከነዚያም በበጎ ሥራ የተከተሏቸው አላህ ከነሱ ወደዱል። ከርሱም ወደዋል። በስደታቸውም ወንዞች የሚፈሱባቸውን ገነቶች በውስጣቸው ዘለዓለም ነዋሪዎች ሲሆኑ ለነርሱ አዘጋጅቶላቸዋል። ይህ ታላቅ እድል ነው።) ማለት ነው።

ብቸኛ ከሆነው ለሱም አጀጋሪ ከለለው አላህ በስተቀር በእውነት የሚገዙት አምላክ እንደሌለ እመስክራለሁ። እንዲሁም ነብያችን ሰይዲና ሙሐመድም የሱ ባሪያና መልእክተኛ በመሆናቸውም እመስክራለሁ። ጌታዬ ሆይ! በርሳቸው፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና አስከ እለተ ቂያማ ድረስ በመልካም ምግባር በተከተሏቸው ምእምናን እዘነትህን፣ ሰላምህንና በረከትህን አውርድ።

ከዚህም በመቀጠል፡

አላህ (አ.ወ.) ልባቸውን ገጽህ፣ አይምሯቸውን ብሩህ፣ ተፈጥሯቸውን ክቡርና ስነ ምግባራቸውን ታላቅ አድርጎ የፈጠራቸው መሆኑን መሰረት በማድረግ ለመልክቱ ከባሮቹ የፈለገውን እንደሚመርጥ ሁሉ ለነብያቱ ጎደኝነት፣ ለመልክቱ ተከላካዮችንና ከነሱም በኋላ መልክቱን በተማኝነትና መስዋእትነት በመክፈል ለማድረስ ብቃት ያለቸውን ሰዎች ይመርጣል። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

{اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ}

ትርጉሙም (አላህ ከመላእክት ውስጥ መልክተኞችን ይመርጣል። ከሰዎችም (እንደዚሁ) አላህ ሰሚ ተመልካች ነው።) ማለት ነው። በመሆኑም የነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረቦች ልባቸው ከዚህ ህዝብ በሙሉ ባጥም ምርጥ፣ አአምሯቸው እጅግ ብሩህና ከማስመሰልም ነፃ የሆነ ነበር። አላህ (አ.ወ.) ለነቢዩ ባልደረባነት፣ ሃይማኖቱን ለማቃናትና ለአለም ህዝብም ለማድረስ የመረጣቸው በመሆኑ ይህ መሆኑ አያስደንቅም።

ስለአላህ መልክተኛ ባልደረቦች ስናወራ ከነብያትና ከመልክተኞች ቀጥሎ ከሰው ልጅ ምርጥ ስለሆኑ ሰዎች እያወራን መሆኑ ነው። (ከርሳቸው አላህ ይወደድና) ኢብን አባስ እንድህ ይላሉ፡

{قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ}

በምትለው አንቀጽ የተጠቀሱት ምርጥ ባሮች የነቢዩ (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረቦች ናቸው። የአንቀጹ ጥንቃቄ ትርጉም (ሙሐመድ ሆይ! በል ምስጋና ለአላህ ይገባው። በነዚያም በመረጣቸው ባሮቹ ላይ ሰላም ይውረድ።) ማለት ነው። ኢብን መስኡድ ደግሞ እንዲህ ይላሉ፡ አላህ የባሮቹን ልብ ተመለከተ እናም ካባሮቹ ሁሉ ልብ የሚበልጠው የሙሐመድ (ሶ.ዐ.ወ.) ልብ ሆኖ አገኘው በመሆኑም ለራሱ መረጣቸው መልክተኛውም አደረጋቸው። ከዚያም ከሙሐመድ (ሶ.ዐ.ወ.) ልብ በኋላ ያለውን የባሮቹን ልብ ተመለከተ ከባሮቹ ልብ ሁሉ የሚበልጠው የባልደረቦች ልብ ሆኖ አገኘው በመሆኑም ስለሃይማኖቱ የሚከላከሉ የነቢዩ ሚኒስተሮች አደረጋቸው። ለሙስሊሞች መልካም ሆኖ የታየ ነገር ሁሉ አላህ ዘንድም መልካም ነው። መጥፎ ሆኖ የታያቸውም አላህ ዘንድ መጥፎ ነው።፤

የተላቁ አላህን (አ.ወ.) ኪታብ የሚያስተነትን ሰው የነብያችን ባልደረቦች ቦታ ከፍተኛ፣ ደረጃቸውም የላቀ፣ የበላይነታቸውም እጅግ ታላቅ፣ መሆኑን ሊገነዘብ የሚችል መሆኑ አያጠራጥርም። አነሱ አላህ (አ.ወ.) ከነሱ የወደደላቸውና እምነታቸው እውነተኛ መሆኑን አንድህ በማለት የመሰከረላቸው ናቸው።

{لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا}

ትርጉሙም (ከምእምናኖቹ በዛፊቱ ስር ቃል ኪዳን በሚጋቡህ ጊዜ አላህ በእርግጥ ወደደ። በልቦቻቸውም ውስጥ ያለውን ዐወቀ። በነሱም ላይ እርጋታን አወረደ። ቅርብ የሆነንም መክፈት መነዳቸው።) ማለት ነው። የቅዱስ ቁርኣት ተንታኞች በልቦቻቸውም ውስጥ ያለውን ዐወቀ ሲል በልባቸው ያለውን ትእግስት፣ እውነተኛነት፣ ቃል አክባሪነት፣ ሰሚ ታዛዥነት፣ ወደሱ አላህ ለመራቸው እውነት መልካም አመለካከታቸውን ዐወቀ ማለት ነው ሲሉ አብራርተዋል።

አላህ (ሱ.ወ.) የመልክተኛውን ባልደረቦት በተቀደሰው ኪታብ በበርካታ ቦታዎች አወድሷቸዋል። አንድህም ይላል፡

{الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ * الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ * فَانقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ}

ትርጉሙም (እነዚያ መቁሰል ካገኛቸው በኋላ ለአላህና ለመልክተኛው የታዘዙት ከነሱ ለእነዚያ በጎ ለሰሩትና ለተጠነቀቁት ታላቅ ምንንዳ አላቸው። እነዚያ ሰዎቹ ለነርሱ ሰዎች ለናንተ (ጦርን) አከማችተዋልና ፍሯቸው ያሉዋቸውና (ይህም) እምነትን የጨመረላቸው በቂያችንም አላህ ነው ምን ያማረም መጠጊያ ያሉ ናቸው። ከአላህም በሆነ ጸጋና ችሮታ ክፉ ነገር ያልነካቸው ሆነው ተመለሱ። የአላህንም ውዴታ ተከተሉ። አላህም የታላቅ ችሮታ ባለቤት ነው።) ማለት ነው።፤

እንድሁም እንድህ ይላል፡

{الْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ * وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنًا نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ.}

ትርጉሙም (ለነዚያ የአላህን ችግር ውደታውን የሚፈልጉ አላህንና መልክተኛውንም የሚረዱ ሆነው ከአገሮቻቸውና ከገንዘቦቻቸው ለተወጡት ስደተኞች ድሆች (ይሰጣል) እነዚያ እነሱ እውነተኛዎቹ ናቸው። እነዚያ ከበፊታቸው አገሪቱን መኖሪያ ያደረጉት እምነትንም የለመዱት ወደነርሱ የተሰደዱትን ሰዎች ይወዳሉ። (ስደተኞቹ) ከተሰጡትም ነገር በልቦቻቸው ውስጥ ቅሬታን አያገኙም። በነርሱ ላይ ችግር ቢኖርባቸውም በነፍሶቻቸው ላይ ሌላውን ይመርጣሉ። የነፍሱንም ገደብ የሚጠበቅ ሰው እነዚያ እነሱ ምኞታቸውን አግኝተው ናቸው።) ማለት ነው።

የጥበበኛው አላህ አንቀጾች የነብዩን ባልደረቦች ጥልቅና በመዐዛ የታነጸ ውዳሴ፣ ታለቅና ውብ አክብሮታቸውን በመታሰቢያነት እንዳሰፈሩ ሁሉ ነብያዊ ሐዲሶችም እንደዚሁ ከነብያቸን (ሶ.ዐ.ወ.) ዘንድ ለአላቸው ከፍተኛ ቦታ መስክር፣ የከፈሉትን መስዋእትነት አንጸባራቂና ቁርጠኝነታቸው በግልጽ አሳይ ሆነው በመተሳቢያነት ሰፍረው እናገኛቸዋለን። እነሱ እነዚያ ነብያቸንን ያከበሩ፣ የረዷቸውና ያንን ክርሳቸው ጋር የተወረደውን ብርሃን የተከተሉ፣ የነብያቸንን ውደታ ከራሳው፣ ከቤተሰቦቻቸውና ከሰውም ሁሉ ወደታ ያስቀደሙ ናቸው። ነብያቸንም (ሶ.ዐ.ወ.) ከፍተኛውን ኒሻን በማጥለቅና የተላላቅ ውዳሴ ዘውድን በመጫን የነበሯቸውን ድንቅ አቋሞችና ከፍተኛ ደረጃቸውን አንዲህ በማለት መስክረዋላቸዋል። (ከሰዎች ደገቹ በኔ ክፍለ ዘመን ያሉት ከዚያም ከነሱ ቀጥሎ ያሉትና እነሱም የሚለጥቁት ናቸው።) ቡኻሪና ሙስሊም ዘግበውታል።

እንድሁም እንድህ ይላሉ፡ ከዋክብት የሰማይ ደህንነት ዋስተና ናቸው ከዋክብት ከተወገዱ ስለሰማይ የተነገረው ይከሰታል። እኔም የባልደረቦቼ ደህንነት ዋስተና ነኝ። እኔ በምሄድ ጊዜ ስለባልደረቦቼ የተነገረው ይደርሳል። ባልደረቦቼም የህዝቦቼ ደህንነት ዋስተና ናቸው። ባልደረቦቼም በሚሄዱ ጊዜ ስለህዝቦቼ የተነገረው ይፋ ይወጣል።) ሙስሊም ዘግበውታል።

እንድሁም እንድህ ይላሉ፡ (ከናንተ መካከል እኔን ያየና ለኔም ባልደረባ የሆነ ሰው እስካለ ድረስ በአማን ከመሆን አትወገዱም፡ በአላህ ይሁንብኝ ከናንተ መካከል እኔን ያዩኝን ያየና በልደረባዬን ባልደረባው ያደረገ ሰው እስካለ ድረስ በአማን ከመሆናችሁ አትወገዱም። በአላህ ይሁንብኝ ከናንተ መካከል እኔን ያዩኝን ያየና የኔ ባልደረባን ባልደረባ ባልደረባው ያደረገ ሰው እስካለ ድረስ በአማን ከመሆናችሁ አትወገዱም።) ኢብን አቡ ሸይባ ዘግበውታል። ከነሱ በኋላ የመጣ ማንኛውም ሰው ክብር ያገኘው በነብያቸን ባልደረቦች ክብር እንጅ በሌላ እንዳልሆነ የተጠቀሰው ሐዲስ ያመለክታል።

ነብያቸን (ሶ.ዐ.ወ.) ከፊል ባልደረቦችን በተለይም የመጀመሪያ ቀዳሚዎችን ቀዳሚነታቸውን በማውሳት በተጨማሪ ውዳሴ ለይተዋቸዋል። እንድህም ይላሉ፡ (ከህዝቦቼ ለህዝቦቼ በጣም አዛኙ አቡ በክር ነው። ከነሱም በአላህ ጉዳይ ብርቱው ዑመር ነው። በአክብሮት ሀፍረትም እውነተኛው አሰማን ነው። ከነሱም ፍርድ አዋቂው ዓሊይ ኢብን አቢ ጣሊብ ነው። ከህዝቦቼ እጅግ ታማኙ አቡ ዑብይዳህ ኢብን አል ጀራሕ ነው። ከህዝቦቼ የተፈቀደና እርም የሆነን ነገር በጥልቅ አዋቂው

ሙዓዝ ነው። ከነሱም ቁርአንን በማንበብ ተቀዳሚው ኡባይ ነው። ከነሱም የወርስ ህግ አዋቂው ዘይድ ነው።)

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ወደኡሒድ ተራራ ከአቡ በክር፣ ዑመርና ኡስማን ጋር በወጡ ጊዜ ተራራው በንብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ተደስቱ ተንቀጠቀጠ። ነብያችንም (ሶ.ዐ.ወ.) ኡሒድ ሆይ ተረጋጋ ባንተ ላይ ያሉት ነብይ፣ የአማኞች አማኝና ሁለት ምስክሮች እንጅ ሌላ አይደለም አሉት።) ቡኻሪ ዘግበውታል። በሌላ ሐዲስ ነብያችን (ከነርሱ አላህ ይውደድና) የአቡ በክርና ዑመርን ታላቅ ደረጃ ሲገልጹ እንድህ ብለዋል። (የከፍተኛ ደረጃ ባለቤቶች ከነሱ በታች ያለ ሰው ከሰማይ አድማሶች በአንደኛው አድማስ የሚወጣ ኮከብ እንዲሟታይ ሁሉ ያያቸዋል። አቡ በክርና ዑመር ከነሱ መካከል ናቸው እንዳውም ይጨምራሉ።) ኢብን ማጀህ ዘግበውታል።

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) የህዝቡ ሁሉ አርአያ ይሆኑ ዘንድ ለማበረታትና ወኔያቸውንም ለማጠንከር የባልደረቦቻቸውን ከፍተኛ ቦታና ታላቅ ደረጃ ይፋ ከማድረግ ወደኋላ አይሉም ነበር። ለምሳሌ ስለአቡ በክር እንድህ ብለዋል። (በባልደረባዬ አታስከፉኝ። አላህ (አ.ወ.) በቅን መንገድና በእውነተኛ ሃይማኖት በላከኝ ጊዜ ውሸታም አላችሁ። አቡ በክር ደግሞ እውነትህን ነው አለ። አላህ (አ.ወ.) ባልደረባ ብሎ ባይጠራው ኖሮ ወዳጄ አለው ነበር። ነገር ግን የአላህ ወንድምነት...) ቡኻሪና ሌሎችም ዘግበውታል የሰፈረው ቃል የጠበራኒ ነው።

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ስለዑመር ደግሞ አንዲህ ብለዋል። (ታላቁ አላህ አውነትን በዑር ምላስና ልብ አድርጓል።) ኢማሙ አሕመድ ዘግበውታል። ነብያችን ስለኡስማንም እንዲህ ብለዋል። (እኔ መላእክት በአክብሮት የሚያፍሩትን ሰውዬ በአክብሮት አላፍረውምን?) ሙስሊም ዘግበውታል። ስለዓሊይም እንድህ ብለዋል። (አንተ ከኔ ነህ እኔም ካንተ ነኝ።) ቡኻሪና ሙስሊም ዘግበውታል።

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ስለባልደረቦቻቸው የተናገሩትን ሐዲሶችና የሰጡትንም መስክርነት የሚከታተል ሁሉ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ለባልደረቦቻቸው ቃልን በመክበር፣ እውነተኛን ፍቅር በማሳየትና በመልካም ምግባር ዘርፎች በታሪክ የማይደገም የሆነን ድንቅ የሚባል አርአያነት ማሳየታቸውን ሊገነዘብ ይችላል። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) የባልደረቦች ህመም ይሰማቸው ነበርና በጣም ያዝኑላቸው ነበር። ስለተሰውሩትም ይጠይቁ፣ የተማሙትንም ይጎበኙ፣ ሙታቸውንም ይሸኙ፣ ጥሪያቸውንም ያከብሩ፣ በነገሮችም ሁሉ ያማክሯቸው፣ በርህራሄያቸውም ይሸፍኗቸው፣ እዳቸውንም ይከፍሉላቸው፣ ለሳቸውና ለልጆቻቸውም ጸሎት ያደርጉላቸው ነበር። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) እናታችን አኢሻ የሚከተለውን አውረተዋል። የአላህ መልክተኛ ኡስማን ኢብን መዝኡን በሞቱ ጊዜ ወደክፍላቸው ገቡና ወደአስከሪናቸው ተደፍተው አለቀሱ ያን ጊዜ እንበቸው በጉንጮቻቸው ሲወርዱ አየሁ። አብደራዚቅ ዘግበውታል።

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ከእለታት አንድ ቀን ከአጀጋሪዎች ጋር የተደረገ ውጊያ አንደተጠናቀቀ ባልደረቦቻቸውን እየተዘዋወሩ ሲጎበኙ (ያልተገኘ ሰው አለንዬ) ሲሉ ጠየቁ። እነሱም አዎን አገሌ፣ እገሌና እገሌ አልተገኙም ሲሉ መለሱ። እሳቸውም (ሌላስ ያልተገኘ አለን) ሲሉ ጠየቁ። እነሱም አዎን አገሌ፣ እገሌና እገሌ አሉ። አሳቸውም (ሌላስ ያልተገኘ አለን) ሲሉ አሁንም ጠየቁ። እነሱም የለም ሲሉ መለሱ። ያን ጊዜ (ነግር ግን አኔ ጁለይቢብን አላየሁትም አስኪ ፈልጌት) አሉ። ፡ ሲፈልጉት ሰባቱን የጠላት ወገን ከገደለ በኋላ ከገደሉት አስከሪናቸው መካከል አገኙት። ከዚያም ነብያችን ወደአስከሪና ቦታ መጡና አጠገቡ ቆመው (ሰባቱን ገድሎ ከዚያ በኋላ ገደሉት። ይህ ሰው ከኔ ወገን ነው እኔም ከሱ ወገን ነኝ) አሉና ከክንዳቸው ውስጥ አስገብተው መቃብሩ ውስጥ አስገቡት። ሙስሊም ዘግበውታል። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) በሌላ ሐዲስ እንድህ ይላሉ። (እኔ ለማንኛውም ምእምን ከነፍሱ ተቀዳሚ ነኝ። ገንዘብ የተወ ሰው ገንዘቡ ለቤተሰቡ ውርስ ይሁን።

እዳን ወይም የሚጠፋ ነገር የተወ ሰው በኔ ላይ ግዴታ ነውና ወደኔ ይምጣ) ይሉ ነበር። ሙስሊም ዘግብውታል።

ይህን ቃሌን ተናገርኩኝ ለኔና ለናንተም ከአላህ ምህረትን እለምናለሁ።

* * *

ምስጋና ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። የአላህ እዝነትና ሰላምም በነብያትን በአላህ መላክተኞች መደምደሜያ በስዲና ሙሐመድ በቤተሰቦቻቸውና በመላ ባልደረቦቻቸው ይውረድ።

ሙስሊም ወንድሞች ሆይ!

ነብያትን (ሶ.ዐ.ወ.) ህዝቡ መላ ባልደረቦቻቸውን እንዲያገብር ኑዛዜ ተናግረዋል። አንዲሁም እነሱን የሚያስከፋ ወይም ክብራቸውን የሚያንኳሰስ ነገር እንዳንፈጽም አስጠንቅቀዋል። ከዚያም አልፎ አነሱን መውደድ ነብዩን የመውደድ፣ እነሱን መጥላት ደግሞ ነብሐን የመጥላት ምልክት መሆኑን ገልጸዋል። ነብያትን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ብለዋል፡ (ስለባልደረቦቹ አላህን ፍሩ አሁንም አላህን ፍሩ። ከኔ በኋላ የጽያፍ ቃል መሰንዘሪያ ኢላማ አታድረጓቸው። የወደዳቸው እኔን በመውደዱ ነው የሚወዳቸው። የጠላቸውም እኔን በመጥላቱ ነው የሚጠላቸው። እነሱን ያስከፋ በአርግጥም እኔን እስከፍቷል። እኔን ያስከፋም በአርግጥ አላህ (አ.ወ.)ን እስከፍቷል። አላህን ያስከፋ ሳይቀጣው አይቀርም።) ኢማሙ አሕመድና ቲርሚዚ ዘግብውታል።

ነብያትን (ሶ.ዐ.ወ.) በሌላ ሐዲስ እንድህ ይላሉ፡ (ባልደረቦችን አትሳደቡ። ከናንተ እንዳችሁ የኡሐድ ተራራን የሚመዘን ወርቅ ምጽዋት ቢሰጥ አንኳ የነሱን አፍኝ ወይም ግማሹን ሊደርስለት አይችልም።) ቡኻሪ ዘግብውታል። እንድሁም አንድህ ላሉ፡ (የበረከት ባለቤት የሆነው አላህ እኔን መረጠኝ በኔም ባልደረቦችን መርጦ ከነሱ ለኔ ሚኒስተሮች፣ ረዳቶችና አማኞች አደረገለኝ። የሰደባቸው ሰው የአላህ፣ የመላእክትና የሰዎች በሙሉ ርግማን ይድረስበት። ያ ሰው በቂያማ እለት የሱ ጸጸቱም ሆነ መዳኛ ቤዛው ተቀባይነት አያገኝም።)

የአላህ መልክተኛ (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረቦችን ህይወት ታሪክ በጥምና የሚመለከት ሰው አነሱ ከዚህ ከፍተኛ ደረጃና የላቀ ቦታ ለአላህ (አ.ወ.) በታማኝነት በመገዛታቸው፣ ለመልክተኛው የነበራቸው ፍቅር አውነተኛ በመሆኑ፣ ነፍሳቸውን ለማሸነፍ ባደረጉት ትግል፣ እውነትን በመደገፋቸውና ለሱም በመከላከላቸው፣ የህዝቡን ጥቅም ከግል ጥቅም በማስቀደማቸው፣ በመልካም ምግባራቸውና ከሁሉም ጋር ያለቸው ግንኙነት ያማረ በመሆኑ እንጂ በሌላ ነገር አንዳላገኙት በቀላሉ ሊያረጋግጥ ይችላል። ባልደረቦች ይህን ሁሉ በማድረጋቸው የአላህ (አ.ወ.)ን ውዳሴ ተቸሩ። ለነብያትንም (ሶ.ዐ.ወ.) ወዴታና እምነት ሙሉ ብቃትን አገኙ። የሚከተለው ግጥም ደራሲ እጅጉን ይደነቃል። እነሱ የሰዎች ሁሉ ወላላ ናቸውና ደረጃቸውን እወቅ። በነሱም መርህ አንተ ስኬትን የምትፈልግ ሰውዬ ተከተል።

የነብያትን (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረቦች ትውልድ ከነብያትን መላክ በፊት በምድር ተስፋፍቶ የነበረውን ከንቱ በደልና ወሰን መተላለፍ በመለኮታዊ ትንቢት በመታገዝ ወደእውነት፣ ፍትህና እኩልነት በመቀየር የህይወትን ገጽታ በመለወጥ ረገድ ተቀዳሚው ትውልድ ነበር። በመሆኑም የነብያትንን ባልደረቦች መውደድ የነብዩን ፈለግ እንደመከተል መከተል፣ ለነሱም ጸሎት ማድረግ ወደአላህ መቃረቢያ ኢባዳ፣ እነሱን አርአያ ማደረግ የስኬት መሰረት እንድሁም ፋናቸውን መከተል ታላቅ ክብር ነው። አላህ (ሱ.ወ.) ከባልደረቦች የሰደተኞችና ረዳቶችን ባህርይ ከገለጸ በኋላ እንዲህ ይላል፡

{وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ}

ትርጉሙም (እነዚያ ከበኋላቸው የመጡት ጌታችን ሆይ! ለኛም ለነዚያም በእምነት ለቀደሙን ወንድሞቻችን ምህረት አድርግ። በልቦቻችን ውስጥ ለነዚያ ለአመኑት (ሰዎች) ጥላቻን አታድርግ ጌታችን ሆይ! አንተ ርህሩህ አዛኝ ነህና ይላሉ።) ማለት ነው።

ኢማመሙ ራዚ የተባሉት ሊቅ ከስደተኞችና ረዳቶች ባልደረቦች በኋላ የመጣ ሰው ሁሉ እነሱን በጸሎት ሊያስታውሳቸው ይገባል ይላሉ።

እዚህ ላይ ልናረጋግጠው የሚገባ ነገር ቢኖር የአላህ መልክተኛ (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረቦችን ከፍተኛ ቦታና ታላቅ ደረጃ ስንገልጽ ለልጆቻችንና ለወጣቶቻችን አማራጭ የሌለውን የመልካም አርአያነት ሚናን ማጠናከርን ኢላማ በማድረግ ነው የሚለው ጉዳይ ነው። አርአያነትን መሰረት ያደረገ አስተዳደራዊ አጠቃላይ በማህበረሰቡ በተለይም ደግሞ በታዳጊው ልብ ጠቃሚ እሴቶችን፣ መልካም ምግባሮችንና አወንታዊ ስርአቶችን በማስረጽ ረገድ ጥልቅ ተጽእኖ አለው። በመሆኑም ወጣቶቻችን የአላህ መልክተኛ (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረቦች ግንዛቤን መሰረት ያደረጉትን ትክክለኛ የእስልምና መመሪያዎችን ለመተግበር ለዘብተኛና መካከለኛ አስተሳሰብን መከተል ይኖርባቸዋል። እንዲሁም መልእክትንና አደራን ለማድረስ፣ ህብረተሰቡን ካለበት ግልጽ ያልሆነ አስተሳሰብ ወዝግብ አዘቅት ለማውጣትና ወደቅኑ፣ ሰላሙ፣ መረጋጋቱና ብልጽግናው መስመር ለማድረስ ሙሉ ብቃት እንዲኖራቸው የተለየ ማንነታቸውን ማዋቀር ይጠበቅባቸዋል።

እኛ በአሁኑ ወቅት የነቢዩ (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረቦችን ከፍተኛ ቦታና ታላቅ ደረጃን መገንዘብ፣ ስነ ምግባራቸውንና ፈለጋቸውን መከተል እንድሁም ከሕይወት ታሪካቸው የመስዋእትነት፣ የስጦታ፣ ለእምነታችን የነፍስ፣ የገንዘብና የልጅ ቤዛ የመከፈል መንፈስን መማር፣ የእስልምናን እውነተኛ ገጽታና ገራገርነቱን በሚገልጽ መልኩ ይህችን ዓለም ለመገንባት፣ ስልጣኔን ለማስፋፋት፣ ህዝብና አገርን የሚጠቅም ተግባርን ለማከናወን በነሱ ፈር መጓዝ እጅጉን ያስፈልገናል።

ለኛና በእምነት ለቀደሙን ወንድሞቻችን ምህረት አድርግል። በልቦቻችን ለነዚያ ላመኑት ሰዎች ጥላቻ አታድርግ። ጌታችን ሆይ! አንተ አዛኝ ርህሩህ ነህ።